

v e r e n i g i n g

O R D E R V E R D R A A G Z A M E N

Kon. goedgekeurd d.d. 22 februari 1958 nr. 58 - gevestigd te 's-Gravenhage

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Den Haag

Uitsl. voor verslagen en abbon. DOVENETELWEG 57^a 2555 TD's-Gravenhage t.070-684541

Secretariaat: TALINGLAAN 21 2566 VN's-Gravenhage t.070-634101

W E E K B L A D

nadruk verboden

24e jaargang nr.5

21 september 1979

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

U weet natuurlijk allen, dat wij ook niet alles weten en indien U dit niet wist, weet u het nu. En wanneer u dit weet, weet U ook, dat U zelf na moet denken. En wij nemen aan, dat u dit ook zult doen. Tenzij het u te veel moeite kost, maar de nodige apparatuur hebt u naar ik aanneem in huis.

Ons onderwerp dient actueel te zijn. Ik heb er lang over nagedacht wat je actueel kunt noemen in deze tijd, waarin alles zo vlug gaat. De meeste lezingen zijn al weer achterhaald voor zij goed zijn uitgesproken. Dat kun je wel aan de troonrede bemerken.

Het veiligste scheen het mij, het een en ander te zeggen over

S O C I A A L G E V O E L

=====

Er zijn immers heel wat mensen in deze dagen die voortdurend en op zeer gevoelige wijze een beroep doen op uw sociale gevoelens, mogelijk in de hoop, dat u zich voldoende socialist zult gaan gevoelen om ook verder met hen solidair te zijn.

En solidair is vooral een solitair die tijdelijk achter anderen aanloopt, zoals u bekend zal zijn. Als zodanig is het op het ogenblik opvallend, hoe solidair de mensen wel zijn. De eensgezindheid wordt er soms wel door de raddraaiers ingeslagen, maar solidair zijn en blijven zij.

Zoals b.v. iedereen achter de stakingen in de haven van Rotterdam heet te staan. Nu neemt het af, maar dat is ook weer begrijpelijk, want de politie staat er voor.

O, het had natuurlijk niet zo erg behoeven te worden. Maar als de burgemeester de zaak vanderLouw laat kun je wel op je vingers uit tellen, dat het een heet hangijzer is. Het wordt donderen en wanneer het donderen wordt heeft men een bliksemafleider nodig. I.c. een stakings-

leider die zijn volgelingen niet meer mee krijgt omdat de bond alleen zonder hem uitbetaalt.

Dit is nu een typisch voorbeeld van een sociale verwickeling die gebaseerd is op sociale gevoelens, die inderdaad zo gericht worden, dat zij a-sociaal uitwerken. Waar u nu zo langzaamaan ook wel achter zult zijn gekomen.

Ik vindt, dat de sociale gevoelens van de mens te zeer gericht worden op abstracties. U moet, zo roept men, solidair zijn met - noem maar op - India, Pakistan, Korea, Vietnam, de bootvluchtelingen, Chili, de rest van de EEG, met vele hongerlijdende landen in Afrika. Kortom, men eist van u, dat u solidair zult zijn met iedereen op de wereld behalve met uw buurman. Die moogt u hinderen, uitbuiten enz. zonder dat iemand zich daarmee maar bezig wenst te houden. Kijk, dat is nu volgens mij het gebruiken van z.g. sociale gevoelens om te komen tot een in wezen a-sociale opzet.

Sociaal gevoel dient voort te komen uit de persoonlijke verantwoordelijkheid die je binnen een gemeenschap gevoelt tegenover de andere leden daarvan.

Op het ogenblik, dat iemand je vertelt, dat alles kan veranderen zonder dat u zich er een p... van hoeft aan te trekken, mits u maar denkt aan anderen die u niet kent, waarover u weinig weet en die u toch niet ziet, vindt ik het maar een vreemde zaak.

Deze verplaatsing van gevoelens en verantwoordelijkheid van de naasten naar de anderen, waarmee je weinig of niets te maken hebt, is al lange tijd aan de gang. In een nabij verleden was er, omzien en niet vergeten, gevoel van aansprakelijkheid tegenover je buren en je omgeving.

Er was in die dagen iemand, die zichzelf zag als een tweede Trotski al heette en was hij eerder een Troel....stra. Hij meende, dat de grote revolutie al panklaar was, maar had niet gerekend met typen als Schaap.....man. Dank zij de schaapachtigheid van de meerderheid verloor hij de kans om om te wentelen. Vanaf dat ogenblik eerst ontstond er een werkelijk sociale strijd in uw land.

En die strijd was er een die altans in het begin op werkelijk sociale gevoelens berustte. Men stond pal voor elkaar en niet in feite alleen voor eigen belangen. Tegenwoordig is het anders.

Nu ja, er is heel wat veranderd. Er zijn nog heel wat schapen in de maatschappij, maar nu bestaan zij erkend uit mannen en vrouwen, die dan ook over één kam geschoren wensen te worden. En ja hoor, zij betalen wanneer zij werken dezelfde belastingen.

Maar sociale gevoelens zijn langzaamaan verworden tot de plicht, achter bepaalde mensen te staan opdat zij kunnen doen wat zij voor zich nuttig of noodzakelijk vinden zonder zich ooit om hun beloften te bekommeren, terwijl u de lasten van dat alles moogt dragen.

Het zou in feite niet moeten mogen. Want het lijkt er op dat men, om het even anders te stellen, de mensen meer en meer leert, dat naastenliefde niet zo belangrijk is als het regelmatig ter kerke gaan, de kollekte gedenken en in het openbaar niet vloeken.

Goed en kwaad zijn op een wonderlijke wijze verweven tot een soort sociaal stelsel. Men heft meer belastingen op het gebruik van tabak omdat die zo ongezond is, maar neemt het u kwalijk wanneer u ophoudt met roken, omdat de schatkist de accijnzen nodig heeft.

En ook gas e.d. worden duurder. Maar wanneer u liever dan geen gas meer gebruikt en andere wegen zoekt, acht men dit onjuist en in feite wat a-sociaal. Want op het gas worden enorme winsten gemaakt die de staat nodig heeft, zodat het voorwendsel van schaarste haar maar al te welkom is.

U knikt bevestigend. Maar vraagt u zich wél eens af hoe het komt dat de staat zoveel geld nodig heeft, dat zij niet eens de moed heeft dit alleen middels de directe belastingen te eisen?

Voor vele maatregelen, die u van verantwoordelijkheid heten te ontheffen, de maatschappij leefbaarder heten te maken, maar die bij nader inzien zelf grotendeels gas zijn.

O, men beroept zich op de sociale gevoelens van de mensen, die toch voor elkaar op moeten komen. Maar die gevoelens lijken verdacht veel op de z.g. christelijke naastenliefde, die zegt "ik moet voor mijn broeder opkomen? Goed, dat doe ik, maar over mijn zuster wordt niet gesproken, dus die moet dan zelf maar zien, hoe zij het klaar speelt..."

De mensen zijn kennelijk niet bereid, zonder meer voor iedereen te zorgen, die de wens hiertoe te kennen geeft en dus zijn er dwang-maatregelen en heffingen noodzakelijk om de schijn van een sociaal -bewuste samenleving in stand te kunnen houden.

Men heeft zelfs z.g. sociale wetenschappen in het leven geroepen, die overigens zijn gebouwd op veronderstellingen omtrent menselijke drijfveren en behoeften, waar men maar weinig vanaf weet. Het gevolg is dat men binnen deze disciplinen dus alle konklusies kan trekken die in overeenstemming zijn met de vooropgezette meningen, die de zo gevormden toch reeds huldigde.

Geen sociale wetenschappers aanwezig, die nu uit hun sociale vel springen? Geen vertegenwoordigers of slachtoffers van sociale units? Mooi woord hé?

Een sosjale unit is in feite in soort band voor sociale doenietsen die gemoderniseerd is. De unit stelt zich ten doel, de sociale deugniet door een "doe het" in de unit te brengen.

Het is zo. Men is dan op grond van zijn sociale gevoelens tegen iedereen en alles, eist van alles en dit alles met de beste sociale bedoelingen.

Maar ja, er zijn heel wat mensen, die alles doen om u duidelijk te maken, wat goed voor u is, nietwaar. Er is zelfs een dokter die kortgeleden uitgevonden heeft, dat brood niet zo gezond voor u is. Daarin, zo stelt hij, bevinden zich verschillende stoffen die bij een overmatig gebruik je te dik kunnen maken, wat dan aanleiding kan worden tot hartvervetting en gebrek aan vitaminen. Zijn konklusie is, dat de mensen dus maar geen brood moeten eten. Brood zou volgens hem alleen op doktersvoorschrift verkrijgbaar moeten zijn.

En één ander, een drs., die ook wel wilde promoveren, is kortgeleden op de patat gepromoveerd. Hij stelt, dat volgens zijn onderzoek patat heel ongezond is, ofschoon de rauwe aardappel vele stoffen bevat die gunstig zijn voor een venter leven van de gebruiker. Zij is, zo konkludeert hij, in ietoe toestand niet te vreten, maar je zoudt er wel veel gezonder door worden.

Zo bezien is hier sprake van sterke sociale gevoelens, die eigen baat of baan ten doel hebben. U vindt dit alles poppekast? Goed, Maar besef dan wel, dat u nooit Jan Klaassen moogt zijn, maar altijd weer de rol moet spelen van de pop, die de klappen krijgt.

Hoe het ook zij, op deze weg gaat men steeds verder. Men bouwt steeds idealere sociaal verantwoorde structuren op waarin men steeds gemakkelijker een goed en vast inkomen voor zich meent te kunnen vinden.

In uw land wordt u sociaal zo goed verzorgd, dat niemands tekort hoeft te komen en steeds meer mensen slaapmiddelen nodig hebben om in te kunnen slapen terwijl zij zich zorgen maken over de vraag, waar hun volgende vacantie op de Bermudas vandaan moet komen.

Men is tot de konklusie gekomen, dat het noodzakelijk is, steeds spaarzamer met energie om te gaan en doet dit dan, door steeds meer

mensen in de bijstand te laten lopen. Hun energie wordt dan gespaard en daar men heel wat ambtenaren nodig heeft, om dit alles te regelen doet men zo gelijktijdig ook nog iets voor de werkverschaffing.

Het heeft ook een voordeel, dat men steeds meer mensen (moeite om zich moe te maken op staatskosten weet te besparen. Want wanneer zij een moe van zijn geworden op andermans kosten niets te doen, kunnen zij nog altijd over de grens gaan werken en zo bijdragen tot een opleving van de economie, terwijl zij zo ook nog werk verschaffen aan opsporingsambtenaren en een financiële injectie betekenen voor de middenstand met hun dubbele inkomen.

Ja, u hebt gelijk. Die kans krijg je in de randstad niet zo snel. Weet u overigens, waarom dit deel van het land de randstad heet? Omdat men daar leeft in een milieu, dat op het randje nog net leefbaar blijft.

Wat ons brengt tot de "milieudeskundigen". Mensen die het erg belangrijk vinden, dat er weer meer kikkers en zo komen onder het motto "wie kan en wil er nog leven in een wereld zonder kikkerdril?"

Men kiest voor het milieu. Maar wanneer die keuze er, zoals soms het geval is, op neer schijnt te komen dat de mensen maar op het beton moeten gaan zitten en hun waterrecreatie vooral in de wasbak dienen te vinden, vraag ik mij toch af, of een dergelijke behoudzuchtige benadering van het milieu nu wel verstandig is.

Ik heb trouwens uit nieuwsgierigheid eens een vergadering bijgewoond waar men sprak over de kikker en dergelijke interessante problemen. De aanwezigen wilden alles conserveren en namen na genomen besluit deel aan een diner, waarbij als voorgerecht vooral de kikkerbiljetjes erg in trek waren. Dat daarbij de helft van de voor dit conserveren van de natuur bestemde gelden wordt omgezet in zaal-huur, diners en reiskostenvergoeding kwam mij wat onmenselijk voor.

Zeker, het milieu moet veilig blijven voor de mensheid. Maar hoe kun je dit bereiken, wanneer de mens zelf steeds weer producten blijft eisen, die voor hem en het milieu gelijkelijk schadelijk zijn en een welvaart eist die alleen door het vernielen van het milieu bereikt kan worden?

Iedereen wil b.v. vrijelijk benzine tegen redelijke prijs kopen. En toch is die zelfde benzine erg schadelijk voor het milieu en is autoverkeer ook voor de mens niet altijd even gezond. Want van de gebruikte benzine wordt maar een betrekkelijk klein deel in energie omgezet, bij verbruik en vervaardiging komen heel wat schadelijke gassen vrij en bij de winning wordt het milieu eveneens aangetast. Maar natuurlijk zal een sociaalvoelend mens zijn medemensen de kans moeten gunnen om voor hun plezier of wist alles te vernielen. Waar of niet?

Men wil dit oplossen door steeds zuiniger - en duurder - autos te fabriceren. Alsof dit een oplossing is in een wereld, waarin de meeste mensen toch in een oud, desnoods uit de tweede of derde hand stammend vehikel plegen te rijden.

Overigens heb ik grote bewondering voor de moed van degenen, die zich steeds weer met grote snelheden bewegen over de weg in voertuigen die voornamelijk bestaan uit een opgevoerde motor met gebreken die rust in een karkas dat uit roest en lak bestaat. Zij nemen immers heel wat meer risico dan de mensen, die met hoge snelheden in speciale wagens racen op de baan.

Ik bemerk, dat mijn betoog een soort parodie dreigt te worden op de sociale samenhangen en soms te bitter overkomt. De ellende is alleen maar dat bijna alles wat ik zeg grotendeels of zelfs geheel waar is.

Vergeet niet, dat ik een groot respect heb voor al die mensen die uit sociale overwegingen voortdurend ten dienste van anderen staan.

Maar het " dienstbetoon" krijgt vreemde nevenverschijnselen. Een postbode b.v. loopt nog steeds, zij het nu met een wagentje , langs de huizen te sjouwen. Dat is zijn werk. Maar wanneer hij naar huis gaat stapt hij weer in zijn auto. En als hij parkeermoeilijkheden had is de kans groot, dat een deel van de post toch niet geheel op het goede adres de bus in gaat.

Of neem het openbaar verkeer. De man die de gehele dag op de bus zit, sturende, uw kaartjes knippende, stempelende, kaartjes drukkende zelfs, geldwisselende, halten afroepende wil, nadat hij interkommunaal de ellende de gehele dag heeft aangezien, ook wel in zijn eigen wagen naar huis.

Eigenlijk niet gek. Want met alle sociale toestanden en leuzen weet immers niemand meer, wat het woord sociaal werkelijk betekent? Toch betekent sociaal in feite vooral " gemeenschappelijk".

Het is duidelijk, dat je in een werkelijke gemeenschappelijke opzet nooit allen auto kunt rijden. Alleen waar daartoe noodzaak bestaat is dit werkelijk verantwoord. Zoals het nu gaat is autorijden niet veel meer dan de helft van de tijd in file stilstaan en met ongeduld de lucht verpesten. Als alternatief kun je allen in het openbaar vervoer op elkaar gaan staan. Maar dat wordt dan helemaal een fokplaats voor eksterogen.

Lawaai is overlast, dus zou je allemaal stil kunnen zijn. Maar wanneer het werkelijk een tijdlang stil is doet het je denken aan een bijeenkomst van dominees in het huis van een niet bepaald vroom mens.

Je kunt de mensen natuurlijk steeds weer bekeren. Het jammere van dergelijke lastige zaken is echter, dat de mens van heden over het algemeen niet zoveel behoefte heeft aan ongevraagd toegediende geestelijke leiding. De meeste aandacht krijgt nog altijd de sociale misleiding.

Men zou het liever zonder leiding stellen. Maar dan komt de grote moeilijkheid. Zodra je een mens er op wijst, dat hijzelf en hij alleen aansprakelijk is voor zijn relaties met zijn medemensen, zal hij onmiddellijk het feit ontkennen onder verwijzing naar allerhande instanties die volgens zijn zeggen voor de zorg voor de medemens alleen bevoegd zijn.

Men redeneert b.v. : Ik vindt het heus wel zielig voor dat oude mens dat zij de gehele dag alleen zit, maar daarom behoef ik mijn voetbal, concert enz. nog niet te missen. Wanneer zij naar de bevoegde instantie gaat en daar bewijst, dat het werkelijk noodzakelijk is, krijgt zij immers wel iemand toegewezen, die haar elke dag even komt bezoeken en desnoods nog het huishouden voor haar reddert ook?

Kortom; er zijn anderen wier beroep het is, dergelijke mensen te helpen, dus daarmee behoef ik mij niet te vermoeien. Als die oude er onderdoor gaat is het zeker mijn schuld niet, maar die van de betreffende instantie...

Men beroept zich op het " systeem". Maar kan er in naastenliefde systeem zitten? Kan ware medemenselijkheid in een systeem worden ondergebracht?

Kun je iets scheppen, waardoor alle noodzaak wegvalt om zelf zo nodig in te grijpen en voor anderen het nodige te doen, zelfs indien dit je in feite niet veel meer kost dan wat tijd? Schijnbaar wel.

Verantwoordelijkheden delegeren is op het ogenblik in. Wat geeft het, wanneer je op de snelweg een ander te barsten rijdt? U bent toch verzekerd tegen w.a. en desnoods nog verder? Wanneer je er zelf maar goed afkomt. Met wat geluk hou je er voor een koopje nog een nieuwe wagen aan over ook...

Een vervelende uitval? Maar het komt steeds meer voor en de reden voor de toename van die mentaliteit is het feit, dat je voor de gevolgen van eigen fouten toch niet hoeft op te draaien of er toch wel met een koopje vanaf komt.

Wanneer de mensen zelf de dokter zouden moeten betalen, zouden de artsen meer tijd voor hun patiënten en minder mogelijkheid tot het onbepaald verhogen van hun tarieven hebben. Wat voor de medici natuurlijk een bittere pil zou zijn, want zoals het nu gaat hebben zij een te behoorlijk inkomen. Wanneer de arts afhankelijk zou zijn van hetgeen zijn patiënten op kunnen brengen, zou hij er veel slechter vanaf komen en zou roeping weer meer tellen dan een goed beroep.

Men zal dit varwerpen onder het motto, dat je een ieder toch in staat moet stellen om een zo goed mogelijke medische verzorging te genieten. Best. Doe dit dan door er voor te zorgen, dat bijna alle mensen een voldoende inkomen genieten om zo nodig zelf de dokter te kunnen betalen, desnoods achteraf.

Maar geef de mensen geen vrijbrief om zonder kosten of moeite de medicus lastig te vallen met onbenulligheden of om, wanneer het mooi visweert is, naar de arts te stappen en deze te verzoeken ziek geschreven te worden omdat men te veel pijn in de rug heeft.

Wanneer ik uw maatschappij bezie krijg ik de indruk dat alles, wat goed zou kunnen zijn, meer en meer vervormd wordt tot zijn tegendeel. Zeker, in mijn tijd was het ook niet zo goed op aarde. Maar ergens was de samenleving menselijker dan nu. Je wist waar je aan toe was en kende je leiders, zo je die al wenste te aanvaarden - wat ik nooit heb gedaan.

Nu lijkt het wel de wereld in een lachspiegel. Overal zijn leiders bezig anderen onmondig te maken. Zelfs in de kerk ken je leiders en misleiders, de z.g. volksmisleiders. En ook in de vakbonden zijn vele leiders voor deel van de leiding omdat zij bekwame misleiders zijn.

Iedereen is bezig anderen te vertellen, dat hij alleen maar zoet mee behoeft te lopen en behoeft te doen, wat hem gezegd wordt. Dan zal alles rech kom. Dit, terwijl de meeste van deze leiders zelf niet eens weten, waarheen zij op weg zijn.

Uw wereld zit met een groot probleem: De gemeenschappelijkheid, die men u zozeer aanbeveelt, de centralisatie die men zo noodzakelijk vindt, de solidariteit, die men u oplegt en die men er desnoods in slaat, zijn dingen die in de huidige vorm geen plaats zouden moeten hebben in een waarlijk menselijke wereld.

Zolang alle mensen zich volledig aan de letter en de geest houden van alles, wat als wet of regel wordt gesteld, kun je inderdaad de samenleving aardig en voor het welzijn van allen regelen. Maar mensen zijn geen robots en reageren niet volgens de voorspellingen van de grote computers.

Een waarlijk menselijke maatschappij kan niet gebaseerd worden op een louter op feiten gebaseerd plan t.a.v. hetgeen men zal gebruiken en wat men zal behouden, wat men mag verdienen en wat men moet offeren. Een menselijke maatschappij dient te leven.

Leven is nu eenmaal niet precies in te delen, leven zit vol van onverwachte gebeurtenissen. Je kunt in het leven zeker veel bereiken ook zonder regels die je alle initiatief en mogelijkheid ontnemen.

Dan kun je zelfs het milieu beschermen wanneer je dit wilt, maar wel alleen door eigen daden en woorden. Want dan bereik je niets door alleen maar luidkeels te eisen, dat anderen iets zullen doen.

Je zult ook in die menselijke maatschappij nog steeds voor de armen op kunnen komen en de onderdrukten bij staan. Maar dan wel van je eigen inkomen en door je eigen werk.

Zoals je ongetwijfeld ook in die levende gemeenschap je medemensen er op kunt blijven wijzen, wat volgens jou goed en wat volgens jou verkeerd is. Maar dan moet je dit doen door zelf een voorbeeld te zijn

en anderen te overtuigen en heb je de mogelijkheid niet, anderen te dwingen volgens jouw normen te leven.

Persoonlijk vindt ik het een wonderlijk schouwspel te zien, hoe belangrijke heren samenkomen om na te gaan op welke wijze men het gebruik van marihuana in hun land kan verminderen, terwijl zij in de pauze even gezamenlijk de halve productie van de firma Bols om hals brengen. En dat komt heus meer voor dan u denkt. Zoals heren onder een lekker dinertje dat meer dan een werksmansweekloon kost overeenkomen de konsumptie van anderen aan banden te leggen e.d.

Hoge heren zijn het er overeens geworden, dat in deze tijden de burgers toch wat zuiniger aan moeten gaan doen. Ook die hoge ome die een declaratie indient voor een overnachting van f 600.-. De declaratie van f 250.- voor een diner met relatie - dat blijkt dan later de secretaresse geweest te zijn - kan ik nog begrijpen, hoewel niet billijken. Maar over bezuinigen spreken en zeshonderd gulden voor een overnachting uitgeven, terwijl je voor honderd gulden heus behoorlijk terecht kunt lijkt mij toch wel in strijd te zijn met alle bezuiniging, zeker wanneer je de rekening door de gemeenschap laat betalen.

Ik heb alle begrip voor een minster, die zo nodig opeens naar Polen moet om kolen te bestellen. Per slot van rekening is de paus er geweest. Dus wil hij ook. Best. Maar hoeveel overbodige kosten en tijdverspilling betekent dit niet? Zuiniger aan doen? Kom nou. En is het nodig, nu uit gemeenschapsgelden reeds zoveel te betalen in de hoop, dat deze polen het nederlandse volk dan later vurige kolen op het hoofd zullen stapelen?

Ik kan begrijpen, dat en bedrijven en instellingen de moeite waard zijn om te behouden. Maar wanneer blijkt, dat zijzelf dit niet kunnen bolwerken, moet men dan de oude situatie eenvoudig voortzetten op staatskosten?

Kortom: is dit nu werkelijk de enig mogelijke weg, kan het werkelijk niet anders ondanks alle noodzaak tot bezuinigen? Of is het alles, inclusief die bezuinigingsnoodzaak, eerder een grote show?

Ik weet daar natuurlijk niet veel van. Maar ik kan niet begrijpen waarom men uit een bepaalde gemeente met dertien man naar New York reist om een bepaald brandbestrijdigsvoertuig in actie te zien, terwijl men alle gegevens in fraai gedrukte folders voor niet krijgt en de fabrikant bovendien nog wel bereid is, ter plaatse te demonstreren. Zou dat niet voordeliger zijn? Maar ja, een mens wil wel eens wat, nietwaar.

Kennelijk is zuinigheid iets, wat de overheid vooral van anderen verlangt, maar ook iets, wat de bestuurderen voor zich niet van toepassing schijnen te achten.

Niet dat het mij verbaast hoor. Zelfs eenvoudige arbeiders hoor je zeggen, dat het heel begrijpelijk is, dat wij allen een stapje terug zullen moeten doen in deze conjunctuur, maar gelijktijdig besluiten om te staken voor f 500.- ineens en f 30.- per week er bij, omdat zij anders niet meer kunnen leven, zoals zij tot nu toe hebben gedaan.

Zeker, men heeft de mond vol van termen als solidariteit en sociaal gevoel. Maar kan men een dergelijke benadering dan nog zien als iets, wat ook maar iets te maken heeft met sociaal gevoel en gevoelens van sociale verantwoordelijkheid? Of moet je eerlijk toegeven, dat door het sociale systeem de mensen volledig verknoeid zijn en niet eens meer weten, wat een werkelijk maatschappelijk leven en denken in feite inhoudt, wat sociaal gevoel in feite betekent?

Ik besef, u nu wel genoeg gepest te hebben. Maar ik wil toch nog enkele ernstige opmerkingen kwijt in de hoop, dat u daarover nog eens nadenkt.

De gehele wereld is vol mensen, die achter leiders aanlopen. Mensen die soms de vreemdste dingen doen, zoals b.v. Jean Bhokassa, die net

zondenbok is geworden.

De mensen hebben hem mogelijk gemaakt de heersen zoals hij deed. Hij heeft heus al die dingen niet alleen kunnen doen. Dank zij zijn volgelingen en de behoefte aan een groot feest kon hij zich voor te veel geld tot keizer laten kronen.

Het is natuurlijk mode, om denigrerend te spreken over Hitler, Mussolini en andere diktatoren. Men doet dit nu zelfs in eigen land. Maar de mensen hebben toch maar in grote getale achter die leiders aangelopen, niet waar? De mensen wilden toch een sterke man, die hen van hun problemen en verantwoordelijkheden zou verlossen? Zelfs in uw land hebben heel wat mensen indertijd achter Colijn aangelopen, ofschoon dit vrome heerschap ook een mooie prent was. Trouwens, u herdenkt dit nog steeds. U hebt immers Colijnsplaat, waar ook nu nog steeds weer onverwachte dingen gebeuren?

Zolang de mensen de verantwoordelijkheid voor het zelf nemen en uitvoeren van beslissingen niet willen aanvaarden en de taak, beslissingen te nemen op anderen afschuiven, zal de wereld verder vervallen.

Zeker, wanneer het zover is, is het de schuld van het kapitaal of van de geleerden die al die verschrikkelijke wapens maken. Tot uw dienst. De wetenschap brengt soms verschrikkelijke zaken voort. Maar wie financieert hun onderzoekingen en de fabricatie van die wapens dan? Neen, niet de staat. U. U betaalt er voor. U keurt goed, dat anderen hier beslissingen voor u nemen en uw geld uitgeven voor zaken, die u later dan verwerpelijk en onbegrijpelijk vindt.

Wanneer u weet, dat er atoomwapens in uw land zijn opgeslagen en u het er niet mee eens bent, begint u dan meteen met een belastingstaking? U zoudt niet eens weten hoe.

Bent u bereid om werkelijk in te grijpen en te weigeren de gemeenschap de middelen te verschaffen waarmede zij de dingen doet, die U niet goed kunt vinden? Natuurlijk niet. Dan wordt immers uw zaak verkocht, worden uw meubelen geveild om aan uw "verplichtingen tegenover het volk" op die manier te voldoen en kunt u zelfs de gevangenis indraaien.

Daar begint u niet aan? Best. Maar zet dan geen grote mond op. Indien u bepaalde zaken inderdaad zo verwerpelijk vindt als u vaak beweert te doen, weiger dan elke medewerking daaraan. Breng offers om uw eigen integriteit te bewaren en klaag er niet over, dat u daardoor iets kwijt raakt, wat u liever had behouden.

Ik heb zo even al het een en ander gezegd over de stakers in Rotterdam. Ik vindt hun houding niet erg verstandig. Maar vindt u ook niet dat je voor de mensen, die ook nu nog doorzetten, wat het hen ook kost, respect moet hebben. Volgens mij tonen zij meer menselijke moed dan al die anderen, die meestaken zolang het te gevaarlijk is om te gaan werken en onmiddellijk weer aan het werk trekken wanneer er iets te verdienen is.

Dat je respect moeten hebben voor een ieder, die bereid is alles op te offeren om te bereiken wat hij juist acht, mag niet altijd hardop gezegd worden. Maar is een andere houding dan menselijk en sociaal juister en meer aanvaardbaar?

In de godsdienst zien wij soortgelijke verschijnselen. Gelovigen verklaren rustig, dat zij allen zondaars zijn, maar dat zij gered zullen worden door "het Bloed van het Lam". De lamstralen.

Zeker, een mens kan niet altijd alles doen, zoals hij dit juist acht. Ik geloof ook dat iemand, die desondanks zijn best doet, daarvoor een zeker recht heeft op hulp van boven.

Je bent een mens, je kunt de gevolgen van alles wat je doet niet geheel overzien. Juist. Desnoods kun je hierdoor stellen, dat je enig recht hebt op goddelijke genade.

Maar dat is iets anders dan de praktijk van vele vromen, die kennelijk denken: Nu ja, wij doen maar wat zoals het uitkomt. Halleluja, looft de Heer. Mensen die bidden "H. Geest, daal over ons neder" in de hoop de rest van hun leven dan niet meer zelf te behoeven denken.

En begin a.u.b. ook niet in de stijl van "beste vrienden uit de geest, vertel ons hoe wij moeten leven". Als je dat zelf niet weet, ben je dat leven niet eens waard.

En murmur in je onbenul ook niet steeds weer "meester, wijd mij in". Zelfs wanneer een meester zo gek zou zijn om dat te doen, valt die inwijding je toch veel te wijd. Wat dat is een waarheid, waar je eerst eens in moet groeien, waaraan je eerst zelf het een en ander moet doen.

Maar wij moeten actueel blijven. Er is een crisis op deze wereld. Waarom? Omdat een ieder aan zichzelf denkt en meent, dat een ander wel voor de anderen zal zorgen.

Er is een geestelijke crisis op deze wereld, omdat iedereen wel graag het hemelrijk wil verwerven, maar a.u.b. niet door ongemakken of zelfs maar de plicht, des zondags vroeg op te staan.

Zoals velen alleen bereid zijn, regelmatig een dienst bij te wonen wanneer de koralen in discostijl gespeeld worden en de prediker swingt. Wat moet je in 's hemels naam met dergelijke zaken beginnen?

Wanneer je iets gelooft, echt gelooft, dan moet je ook naar buiten toe alles, waarin je gelooft, waar maken. Wanneer je gelooft in democratie, zoals vele beweren te doen, mag je een ander de mond niet snoeren. Die heeft dan ook het recht tot spreken, zelfs al vindt je hetgeen hij zegt niet bepaald aanvaardbaar.

Wanneer je gelooft in het recht van de mens om zichzelf te zijn moet je ook niet steeds weer proberen, de anderen op een kluitje bij elkaar te dwingen door leuzen, die je niet waar kunt maken. Leuzen zoals: homo's discrimineren, dat pikken wij niet. Of: Lesbisch is ook goed en volwaardig.

Voor degenen die dit zeggen mag dat dan allemaal waar zijn, maar door mensen met dergelijke kreten onder een noemer te brengen kom je toch niet werkelijk verder?

Wees mens tegenover alle mensen en kijk dan, waar je op die manier terecht komt. Dat zal gemeenlijk beter zijn dan alles, wat door kretologie bereikt kan worden. Maar ja, dat mag alles niet gezegd worden.

Er zijn zelfs mogelijk dat hier mensen zijn, die zich afvragen hoe een geest zich in het hoofd kan halen om over dergelijke volgens hen vieze dingen te praten.

Dergelijke begrippen zien zij als vuil. Het is er wel, maar net voor de visite komt veeg je het snel even onder het kleed. Alsof je een deel van de mensheid zo maar even onder de mat kunt vegen, het bestaan daarvan zonder meer kunt ontkennen.

Degenen die dit doen, weten er overigens zelden iets vanaf. Maar dat is gebruikelijk in een maatschappij, waar mensen die in dure villa's wonen beslissen wat er moet gebeuren voor mensen, die in krotten wonen. Je moogt dan ook Beelandt van Blokhoofd heten of zo iets, maar je kunt je de werkelijke verhoudingen en problemen eenvoudig niet voorstellen. Zelfs wanneer je alle krotten gezien hebt weet je nog niets. Je zoudt er eerst eens een tijd in moeten wonen, voor je met enig recht veranderingen zoudt kunnen voorstellen en eventueel mensen voor hun wijze van bewonen zoudt kunnen veroordelen.

Dat doet men natuurlijk niet. Maar beseft men wel, dat men daarmee ook in menselijke zin het recht opgeeft, even voor die anderen een beslissing te nemen en uit te maken, wat zij moeten doen en laten? Men heeft zelfs in feite geen recht meer om z.g. prioriteiten te stellen, ook al zal men dit in de praktijk niet altijd kunnen vermijden.

Zoals het nu gaat betekent prioriteiten stellen gemeenlijk, dat je de zaken probeert uit te stellen, waaraan geen eer te behalen is in de hoop met de rest dan wel eer in te kunnen leggen en iets te bereiken voor jezelf. Waarmede de ezoekers niet beseffen, dat zelfs de normale inleggerijen al aan het overschakelen zijn op makreel. M.a.w : hetgeen men probeert te doen, pakt niet meer en brengt niet de verwachte erkenning met zich.

In legers streeft men ook al naar het hoogste. Nu ben ik enthousiast over legers. Ik vindt het een mooi gezicht, al die mensen die met volle ransels en lege hoofden opmarcheren zonder te weten waarheen of waarom. Het enige wat zij krijgen als reden bestaat uit woorden.

Voor Volk en Vaderland is de laatste tijd door omstandigheden wat uit de mode geraakt. Maar andere leuzen doen het nog steeds best, zoals " pour la gloire de la patrie". Wat in feite betekent : pour la gloire de mon papa le general.

Met dergelijke woorden kun je de mensen heel wat laten doen. Denk maar eens aan leuzen als Ordnung musz sein en Befehl ist Befehl. Leuzen die het nu in andere talen nog steeds best doen, maar heel wat ellende hebben veroorzaakt.

Trouwens , legers zijn in mijn ogen gemeenlijk een wereldje vol verlate pubers, van mensen die nog niet zodanig geestelijk volgroeid zijn, dat zij hun eigen levenswaarden en noodzaken geheel en voor eigen verantwoordelijkheid durven aanvaarden en uitdragen en zich daarom verschanzen in een hiërarchische kommandostructuur waarin beslissing en alleen genomen kunnen worden door hen, die niet uit eigen ervaring kunnen oordelen, zodat degenen die de werkelijkheid niet kennen of vergeten zijn in de naam van zinloze leuzen beslissingen nemen over het lot van anderen, van wie dan verwacht wordt, dat zij alles plichtsgetrouw en moedig ondergaan.

Wanneer je zelf niet de onmiddellijke lasten ervan te dragen hebt en wel daardoor in rang kunt stijgen, is het niet zo moeilijk meer om te spreken over een warme of een koude oorlog of desnoods over een politionele aktie.

Zolang je zelf veilig zit, is het geen kunst anderen de opdracht te geven, een aantal onschuldige buitenstaanders op te blazen met bommen en desnoods zelf tijdens de actie te sterven, opdat het belang van hun leiders en de verlangens die zij voornamelijk voor zich koesteren, door een ieder zal worden erkend.

Dan kun je in naam van de vrijheid en de mensheid banken beroven of laten beroven en van de revenuen je eigen belangrijkheid kostbaarder etaleren.

Waarbij zij opgemerkt, dat ik in dergelijke gevallen niet bepaald medelijden heb met de banken, die het beroven van medemensen vaak op een legale wijze bedrijven en tot een hoge kunst van finacierung hebben ontwikkeld.

U hebt gelijk. Terroristen doen dergelijke dingen niet legaal en kunnen zich niet op de gemeenschap beroepen om hun daden te rechtvaardigen. Zij kunnen zelfs niet aannemelijk maken, dat zij met hun roof de gemeenschap dienen. Maar verandert dit iets aan de zaak?

En in legers, bij banken, in grote bedrijven zien wij steeds weer aan het hoofd mensen zitten, die niet weten, wat hun beslissingen voor anderen kunnen betekenen. Onder hen staan mensen, die weten wat zij moeten doen: wat de baas zegt. Onder hen staan dan weer de mensen die allerhande zaken uitvoeren, die zij nooit voor hun persoonlijke aansprakelijkheid en verantwoording zouden willen of durven doen.

Hierdoor is het mogelijk, zeer velen te onderwerpen aan invloeden die hen verder en verder van een werkelijk menszijn verwijderen, hen soms

tot misdadigers of verwilderde wezens makende.

Dat is de waarheid. U hebt een godgegeven licht in uzelf. U hebt een ziel. In u leeft de kracht om het goede te doen, in uw schuilt wel degelijke de wetenschap, hoe nu goed moet leven. In u bestaat zelfs vaak de behoefte, in positieve zin betekenis te hebben voor uw medemens.

Maar dit alles kent alleen uw eigen wezen, al die mogelijkheden moet u zelf vanuit uzelf waarmaken, zelf beslissende en niet handelende op gezag van anderen.

Iemand heeft eens gezegd " het socialisme is een systeem, waarbij je streeft naar de mondigheid van allen om, wanneer dit eenmaal bereikt is een ieder de mond te snoeren in naam van die zelfde mondigheid."

Neen. Dat is geen uitspraak van een bekende dissident. Trouwens, een dissident is eenvoudigweg een ketter in een sociaal systeem. En kettters zijn in systemen en geloofsvormen nooit welkom. Want een ieder zoekt uiteindelijk in zijn leer de rechtvaardiging voor alles, waarvan hij beseft dat het in feite verkeerd en niet menswaardig is.

U staat zelf voor uw leven. Zeker, u hebt een sociale verantwoordelijkheid, verplichtingen. Maar die vloeien voort uit hetgeen u bent, hetgeen u kunt en niet uit iets anders.

O, ik begrijp de mensen goed, soms beter dan zij zichzelf kennen. Ik beseft de achtergrond van hetgeen zij als ideaal etaleren vaak beter dan zijzelf doen.

Er was b.v. een jongen, die sociale wetenschappen studeerde in de tijd die hij overtuigd na allerhande in feite meer a-sociale betogingen. Afgestudeerd was hij enige tijd werkeloos maar al snel wist hij voor zich werk te vinden.

Hij zeurde net zolang tot hij, met anderen te samen, een centrum op kon bouwen om de jongeren van de straat te houden. Dat lukte hem inderdaad aardig tussen 8 uur in de avond en 1 uur in de nacht, zodat hij al snel subsidie kreeg en zichzelf een redelijk salaris kon toekennen.

Na enen was er natuurlijk wel herrie in de buurt, gingen asbakken om en werden er soms heel wat ruiten kapot gegooid, maar ja, dat gebeurde buiten het centrum, dus daarvoor achtte hij zichzelf niet aansprakelijk.

Goed, maar hij was in eigen ogen dan toch wel een werkelijke idealist, want dat hij op een handige wijze zichzelf een goedbetaald en niet te veel tijdvergende baantje had bezorgd kon hij zich toch moeilijk toegeven. Hij beschouwde dit als de gerechtvaardigde beloning voor zijn goede werken, waar weinigen iets beter van werden en vele anderen de erger en schade van moesten dragen.

Dergelijke zaken vindt je ook overal. Er zijn ambtenaren die tot zichzelf zeggen, dat zij snel in rang moeten klimmen, daar zij eerst dan werkelijk iets voor hun volk kunnen doen.

Dus, zo redeneren zij, moet ik mijn werk zo indelen, dat het met de daarvoor beschikbare krachten niet meer kan worden gedaan. In dat geval kan ik immers een aantal krachten aanvragen.

Wanneer ik voldoende krachten heb verzameld om wat hoger te stijgen, begin ik aan een project, dat wel niet noodzakelijk is, maar waarvoor ik nog meer werkkrachten en een toelage nodig heb.

In feite kan ik het project ook zo wel afwerken, maar met die toelage kan ik meer werkkrachten betalen, waardoor mijn afdeling belangrijker wordt en mijn invloed en rang dus toenemen.

Het is jammer, dat door al die extra werkkrachten het project niet zo snel als anders van stapel kan lopen, maar daar tegenover staat, dat ik meer gelden kan aanvragen, meer personeel kan krijgen en dus op de duur zo belangrijk wordt, dat ik veel voor het volk kan doen. Maar wanneer de top is bereikt blijkt, dat men voornamelijk bezig blijft met het aanvragen van gelden en het er voor zorgen, dat die inderdaad gebruikt

worden, zodat het mogelijk is, meer aan te vragen en eigen belangrijkheid te doen toenemen.

Nogmaals, ik kan best begrijpen, dat zelfs een referendaris de behoefte gevoelt hoger te stijgen. Want een ieder, die eenmaal begint te klimmen op de ambtelijke ladder is niet te vreden voor hij de hoogte heeft, ook al moeten anderen dan daardoor een kater verwerken.

Mijn vraag is alleen, of iemand, die zichzelf als sociaalvoelend beschouwt, op een dergelijke wijze voor zich kan opkomen ten koste van anderen en ten koste van zinloze vertragingen bij zaken, die mogelijk toch voor anderen urgent zijn.

Maar ja, de mens wil in tel zijn, status bezitten en is bereid daarvoor menige wisseltruc in het sociaalverkeer te gebruiken. Trouwens het gebruik van dergelijke methoden is zowel in ambtelijke kringen als bij grote bedrijven tegenwoordig schering en inslag.

Ondanks de vele verklaringen in andere zin schijnt de regel voor de meeste mensen nog steeds te zijn: ieder voor zich en God voor ons allen.

Een regel, waarvoor ik direkt te vinden ben, wanneer je dan ook aan alle anderen het recht geeft, voor zichzelf op te komen op elke wijze die hen juist lijkt zonder daardoor anderen direct te schaden. Maar dat recht willen juist de klimmers u onthouden. Want hoe vrijer u wordt, hoe kleiner hun kans in de hiërarchie op te klimmen.

Iedere mens kan geestelijk bewust worden. Elke mens kan behoren tot de goede, dappere, brave democratische burgers van deze wereld, zo roept men, wanneer hij maar eerst een voldoende inleggeld betaalt en verder braaf doet, wat hem gezegd wordt.

Maar waar blijft je dan met je bewustwording, met je democratie? Een mens moet toch zelf leven, moet toch zelf leren alles te doen, wat noodzakelijk is en dient zelf de gevolgen van zijn daden te verwerken?

Dacht u werkelijk, dat u zo maar dood kunt gaan Ja, dat kunt u allemaal, dat weet ik. Dat komt voor elke mens. Maar meent u werkelijk dat u over kunt gaan en in onze wereld ... komen om daar onmiddellijk en buiten eigen streven en weten om ingedeeld te worden?

Verwacht u werkelijk, dat u onmiddellijk na de dood wordt ingehaald door een geest, die u mededeelt, dat u voorlopig bent ingedeeld bij het derde regiment of op het derde departement van de ODV, waarbij u voorlopig op grond van verdiensten op aarde de vergoeding van een korporaal of beambte 2e klasse wordt toegekend?

Natuurlijk niet? Maar waarom doen zovelen onder jullie dan, alsof je een recht hebt op een glorierijke ontvangst na de dood plus een feestelijk ingeleid worden in het Koninkrijk der Hemelen, alleen maar omdat zij op aarde alles gedaan hebben, wat anderen voor hen juist achten zonder ooit verder zelf maar na te denken?

Hoevelen onder u menen niet in stilte, dat zij door het trouw betalen van de kontributie recht hebben om na hun dood afgehaald te worden door de afhaaldienst van de odv en in een aangename sfeer te worden ingeleid? Wees eens eerlijk.

Maar werkelijk behoren bij de odv heeft niets te maken met het betalen van kontributies of het bezoeken van bijeenkomsten. Dat betekent werkelijk proberen altijd weer verdraagzaam te zijn. En wanneer u nadenkt over uw eigen verdraagzaamheid op aarde, hoe groot is -- onder ons natuurlijk -- dan de kans, dat u werkelijk en volledig ook in de geest een lid van onze groep bent? Dus: hoeveel recht meent u werkelijk te hebben om een dergelijke verwachting te koesteren? Juist.

Nounou, zo erg is het nu ook weer niet. Maar u moet beseffen, dat je geen geestelijke rechten aan uiterlijkheden alleen kunt ontleenen. Het enige recht, dat elke mens steeds weer heeft, is het recht, zichzelf te zijn.

Ben je lichtend, dan heb je daardoor ook recht op de wereld van waarin je thuis behoort. En als je alle en een nachtpitje bent kom je eenvoudig in een wat minder lichtende wereld terecht. En heb je geheel geen licht en alleen maar centen dan kom je ergens, waar je geen cent en geen licht meer hebt. Dat is de geestelijke werkelijkheid.

En ongeveer gelijk loopt het met de problemen van deze wereld. Dacht u werkelijk dat uw land het werkeloosheidsprobleem aan zou kunnen? Dat is zeker niet het geval, zolang er nog mensen zijn die zeggen " ik zou wel gek zijn, om voor f 350.- te gaan werken, wanneer ik f 300,- zo kan krijgen."

Ik geef die mensen overigens groot gelijk. Maar ergens klopt er toch iets niet. Aan de ene kant is er in uw land sprake van een overspannen arbeidsmarkt en aan de andere kant hebt u een ministerpresident die bijna overspannen raakt door het niet teruglopen van de werkeloosheid?

Men spreekt dan wel over een gat in de arbeidsmarkt, maar volgens mij heeft de staat dat gat in zijn hand. Wat, zoals ik beseft, niet te luidkeels gezegd mag worden, want je kunt de mensen nu eenmaal hun verworven rechten niet afnemen.

Maar als dat al niet kan, kun je tegenover die verworven rechten mogelijk wat duidelijker ook plichten stellen, nietwaar? En als je bewust bent zeg je op een gegeven ogenblik tot jezelf, dat ook jij in jouw omstandigheden steeds weer een keuze moet doen.

Op het zelf doen van een keuze komt alles in deze tijd steeds weer meer. Het is niet zo erg, dat er een economische crisis is. Wanneer alle mensen zelf een verstandige keuze doen binnen de gemeenschap, daarbij niet alleen uitgaande van hun wensen, maar vooral ook van hun mogelijkheden, zou die crisis reeds morgen grotendeels opgelost zijn.

Er is sprake van een politieke crisis. Maar op het ogenblik dat alle mensen beginnen voor zichzelf te denken en hun eigen beslissingen te nemen op grond van hun werkelijke mogelijkheden, is die crisis snel voorbij en na korte tijd is er dan waarschijnlijk zelfs geen politicus meer over.

Er is een godsdienstige crisis. Op het ogenblik echter dat de mensen niet meer zoeken naar garanties, die anderen hen pretenderen te geven en niet meer zoeken naar groepen, die hen God in een soort instantvorm aanbieden alsof hij een soort nescafe was, die moet worden opgelost met een ruim geloof en enkele aanzienlijke stortingen op rekening van de groep, verandert er al veel. Wanneer de mens werkelijk gaat zoeken naar de god, die in hem leeft en niet meer vol verwachting blijft hopen op het Koninkrijk der hemelen later, maar reeds nu met alle macht zoekt naar het koninkrijk Gods, dat in hem is, is alles opgelost.

Zeker, dan zijn er wat minder kerken. Maar dan is er zeker veel meer geestelijk bewustzijn en een veel oprechter en zuiverder geestelijk beleven.

Een groot deel van de problemen op uw wereld is te danken aan het feit dat mensen voortdurend aansprakelijkheid en daarmee macht delegeren aan anderen, steeds meer ook het denken aan anderen overlaten en zelf alleen navolgen, wat hen door die anderen gezegd wordt.

Als je daarvoor een oplossing vindt, vindt je tevens een oplossing voor alle moeilijkheden in de sociale structuur. Dan kun je tot een echte sociale samenwerking komen. Dan zal er ook een werkelijke en wederkerige aansprakelijkheid aanvaard worden door allen, die leven als deel van een gemeenschap. En dan pas kun je zeggen, dat de mensen werkelijk sociaalvoelend zijn.

Dat wilde ik maar even kwijt. En nu jullie. Daar zit iemand te denken " waaraan hebben wij deze lezing nu weer te danken." Wel, dat kan ik u snel vertellen.

Ze hadden mij weer met de esoterie op willen schepen en toen heb ik gezegd: zoek het nu maar eens wat anders uit. En nu heeft u dit. Heel wat mensen zullen, zeggen, dat er geen esoterie zit in dit onderwerp. Vergis u niet.

Want ik heb geprobeerd jullie te confronteren met de innerlijke waarheid van jullie maatschappij. De werkelijke achtergronden van zaken als sociale ontwikkeling, solidariteit en geloof.

- Ik heb geprobeerd jullie ook te confronteren met de werkelijkheid omtrent jezelf en heb gesteld: probeer nu eerst maar eens eenvoudig jezelf te zijn, want dan kun je werkelijk beginnen de problemen op te lossen.

Maar wanneer je eerst bereid bent, jezelf werkelijk te worden en te leven volgens eigen bewustzijn wanneer eerst een ander alle problemen voor je heeft opgelost, wordt u niet uzelf en uw problemen veranderen mogelijk wel van naam, maar niet van aard.

Zo nu bent u aan de beurt.

x U bedoelt: wanneer wij onze problemen oplossen komt de rest van-zelf?

- Zeker. Dat is altijd zo. Wij moeten en kunnen onze problemen alleen zelf werkelijk oplossen. Hoe minder wij dus een beroep doen op anderen en in hoe groter mate wij bereid zijn anderen te helpen zichzelf te helpen, hoe sneller alle problemen tot een oplossing kunnen worden gebracht.

Stel: u hebt kiespijn. Maar wij leven in een democratische gemeenschap. Dus gaat u naar de bevoegde instanties en vertelt hen, dat u kiespijn hebt.

U moogt dan even in de wachtkamer zitten en al na twee uren komt iemand u vertellen, dat u zich geen zorgen hoeft te maken, omdat er een commissie is benoemd om uw probleem te bestuderen. Men zal het volledig doorlichten en te zijner tijd hoort u wel van ons...

Denkt u niet, dat u niet weg zoudt lopen, maar u in een kregelige schuifeldans al mompelende zoudt voortbewegen en uiteindelijk zelf maar zoudt proberen, de pijnlijke kies te verwijderen?

Jawel, dit begrijpt een ieder opeens. Maar is uw gehele sociale problematiek - een mooi en veel misbruikt woord - niet voor een groot deel het gevolg van de neiging om alles eerst uitvoerig te gaan bestuderen, zelfs wanneer het zeer urgente zaken betreft?

Het gevolg is steeds weer, dat degenen, die een oplossing van node hebben, deze eerst aangeboden krijgen, wanneer het voor hen te laat is. Het gevolg is, dat steeds minder mensen bereid zijn, om de beslissingen van de bevoegde instanties af te wachten en zelf tot handelen overgaan zonder te beschikken over enig inzicht t.a.v. de mogelijke consequenties van een bepaald optreden of handelen?

x Ik denk, dat er maar weinig mensen werkelijk pijn lijden aan de sociale fouten. Anders zouden zij er wel wat aan doen.

- Ik ben het niet geheel met u eens. Men weet echter vaak een oplossing die doeltreffend is niet te vinden en grijpt naar andere middelen. Al worden de gegevens niet regelmatig gepubliceerd, toch kunt u het volgende weten:

In Nederland neemt het aantal zelfmoorden voortdurend toe. In de laatste jaren met gemiddeld 7 a 8% per jaar.

In Nederland is het misbruik van drugs en roesveroorzakende middelen de laatste 4 jaren bijna verdubbeld.

In Nederland is de gewelddadigheid, een uiting van onvrede met het bestaande of eigen leven, toegenomen met 70% in de laatste 2 jaren. Het aantal delicten op dit gebied is in de laatste vijf jaren verviervoudigd.

Stelt u dan maar, dat de mensen aan de bestaande misstanden geen pijn hebben, omdat zij niet op een volgens u redelijke wijze proberen er iets aan te doen. Ik stel daar tegenover, dat de voorgaande gegevens alleen reeds bewijzen dat de mensen wel degelijk veel pijn hebben aan hun eigen situatie, maar daarin kennelijk geen uitweg zien en niet geloven in de zin van demonstreren enz.

X Anderen niet, zoals die man in de villa?

- Ik begrijp u al. U bedoelt DeMenten. Wij hebben hier kennelijk te maken met een kwestie van een toenemende dementia finacialis. Het hierdoor veroorzaakte agressieve en onredelijke gedrag doet u veronderstellen, dat de man niet onder zijn situatie lijdt.

Ik kan u echter verzekeren, dat het een hele stap is van de villa naar het koetshuis en van sociale erkenning tot odium. De man lijdt daar wel degelijk onder. Helaas lijden heel wat anderen onder hem daar zij niet schijnen in te zien, hoezeer de man zelf onder de omstandigheden lijdt.

De meest verstandige oplossing zou volgens mij zijn, de man in Leiden onder te brengen tot hij overleden is. Hij zou dan in ieder geval een redelijke medische verzorging kunnen krijgen en zijn psychische toestand zou misschien ook juister worden beseft.

Ik vraag mij overigens wel af of de haat tegen mensen als Menten en de rest van de drie van Breda, de voortdurende haat tegen de "oorlogsmisdadigers" niet voornamelijk een bewijs vormt voor de stelling, dat de hierdoor beroerde mensen geen vrede met zichzelf kunnen vinden en zichzelf niet kunnen aanvaarden, zoals zij nu zijn.

Want wanneer b.v. een slachtoffer uit de kampen een vorm van leven en werken kan vinden, waardoor hij voortdurend bezig is met het heden en steeds weer de kans krijgt, zichzelf in het heden te bewijzen, heeft hij voor dergelijke dingen als die haat geen tijd meer en zullen ook zijn dromen steeds rustiger worden.

Dit haten, dit elkaar vervolgen, groepen tegen elkander opzetten, de verachting voor mensen met een ander geloof, een andere huidskleur of een andere taal, komen volgens mij niet voort uit een innerlijke vrede, worden niet veroorzaakt door het feit, dat de mensen van hun sociale en andere problemen niets bemerken.

Dergelijke neigingen komen volgens mij voort uit een innerlijke onvrede, waarvan iemand de schuld moet hebben, maar waarvan men de bron niet wenst te zoeken, waar zij werkelijk berust: in het eigen ik.

Trouwen, ook die onvrede wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de mensen in uw gemeenschap wel geleerd hebben steeds hogere eisen aan die gemeenschap en anderen te stellen, maar dit zonder zelf in staat te zijn aan die steeds hoger wordende eisen ook maar enigszins te beantwoorden.

Heel wat mensen menen van de gemeenschap de mogelijkheid te mogen eisen om te leven als een halve millionair in het verleden, terwijl hun werkelijke capaciteiten ten hoogste lichamelijk vervoeren van vracht omvatten en zelfs daarin hun vermogen aanmerkelijk kleiner is dan bij een ezel.

Veel van de pijn, die de mensen wel degelijk voelen, komt voort uit dergelijke misvattingen. Steeds weer eist men, dat anderen zullen geven, dat anderen alles voor hen zullen doen, dat anderen hen zullen respecteren om hetgeen zij hebben doorgemaakt, zonder dat zijzelf in staat zijn, dit respect door eigen wezen af te dwingen.

Maar ja, wanneer de mensen ergens bang voor zijn dan is het wel om toe te moeten geven, dat zij tekortschieten t.a.v. hetgeen zij zo graag zouden willen zijn, wanneer het maar minder moeite kostte om het te worden.

Voldoende?

O, zeker De Menten wordt dementer, de gevangenen van Breda sterven langzaam uit. Maar het gevoel tekort te schieten blijft bestaan, dus zal men wel andere haatobjecten moeten zoeken, om de illusie van eigen waarde en betekenis te kunnen bewaren.

Het tragische is, dat de mensen illusies bouwen waarvan zij diep in zich beseffen, dat zij op niets gebaseerd zijn. Juist dit veroorzaakt haat, enrust. Deze machteloosheid voert tot de vlucht in geweld etc. Het is dit alles wat bij het rumoer op de achtergrond van uw gemeenschap steeds weer een rol speelt.

Dit is dan die pijn, die volgens u niet zo sterk beseft wordt. En dit vormt het zand in de lagers van een maatschappij, die anders veel meer zou kunnen zijn en bereiken. Dit is de bron van de sabotage, die mensen voortdurend bewust of onbewust plegen t.a.v. de gemeenschap, die ook voor hen meer zou kunnen bereiken en meer beloften zou kunnen vervullen voor alle leden daarvan, dan zij onder deze omstandigheden ooit waar zal kunnen maken.

Wat nu hoop ik werkelijk voldoende is.

x U bent het dus niet eens met het huidig sociaal systeem hier?

- Ik vindt een sociaal systeem alleen aanvaardbaar, wanneer het uitgaat van de persoonlijke aansprakelijkheid die elk voor zich heeft tegenover die gemeenschap.

Waar een systeem begint steeds meer van de persoonlijke aansprakelijkheden van de mens over te hevelen naar instanties en daardoor het ego van de mens in steeds mindere mate konfronteert met de werkelijkheid is er m.i. sprake van een werkelijkheidsvervreemding, die een geheel volk bijna schizoïde doet raken en op de duur daarnaast een steeds groeiende sociale paranoia veroorzaakt. Het systeem in uw land dreigt die kant uit te gaan. Voldoende?

Nogmaals : ik heb niet tegen een sociaal systeem of tegen het scheppen van een sociale zekerheid voor de leden daarvan, mits dit alles werkelijk gebaseerd is en blijft op de mens zelf, zijn menselijke waarde en betekenis voor anderen.

Op het ogenblik, dat men geen eisen meer stelt aan het individu en dit steeds verdergaande eisen zonder grond mag stellen aan anonieme machten en instanties, die schijnbaar alles kunnen - zo is b.v. de staat, die in de ogen van de burgers een soort almacht bezit zonder enige beperking : Men alle financiële wensen zou kunnen vervullen - deugt er iets niet.

Men richt dan niet alleen de mogelijkheid tot bewustwording voor het gehele volk steeds verder tengronde, maar ook de sociale samenhangen worden op de duur geheel vernietigd en de staat zal steeds machtelozer worden door de eisen, die steeds meer mensen daaraan stellen zonder zelve enige aansprakelijkheid te willen aanvaarden.

Menselijk gezien is de enige oplossing voor een dergelijke situatie de sterke man en de diktatuur, die desnoods met geweld hen die eisen anders leert. Maar dan verliest het menselijke leven nog meer aan betekenis.

x x Dus b.v. afschaffing van de hoge steun, die nu gegeven wordt?

- Zeker in de vorm, waarin deze nu gegeven wordt. Ik meen, dat een ieder het recht moet hebben binnen de gemeenschap waarvan hij deel uit maakt te leven en zich redelijk te voeden en te kleden.

Ik zou dit vooral in natura uitkeren en daarnaast de mens wat meer mogelijkheden bieden, om, ook voor kortere termijn, te werken met inbegrip van zwart werken, vrijwilligerswerk enz. Pas na b.v. enkele maanden werkzaam te zijn geweest, zou het recht op de hulp in natura dan moeten vervallen.

Maar ik ben dus tegen het geven van een vrij besteedbaar inkomen.

Wat overigens niet zou moeten gelden voor werkelozen ouder dan 55 jaar.

Maar dit zal men wel nooit waar kunnen maken. Want degenen, die profiteren van het systeem komen steeds sterker in de meederheid, waarbij juist deze bevolkingsgroep - de werkelozen - de groepen omvat; die bereid zijn zeer actief en desnoods met alle middelen hun vermeende rechten te halen of te handhaven.

De enige oplossing die ik kan zien is een steeds meer ontnemen van de mogelijkheid tot algemene uitkering enz. bij centrale en anonieme instanties, zodat de verantwoordelijkheid voor het verlenen van steun e.d. in steeds groter mate terugvalt op figuren, die de groep, waarmee zij te maken hebben, persoonlijk kennen.

x Dus geen belastingen meer betalen?

- Als protest soms denkbaar. Maar indien u werkelijk wilt leven in een wereld, waarin uzelf de werkelijke kosten van vervoer en wegeaanleg en gebruik moet betalen, zelf politieagent moet spelen of hiertoe mensen wilt huren, dan moet u inderdaad geen belastingbetalen.

x Ik meen in uw betoog een zekere nostalgie te bespeuren. Waren er vroeger grotere geesten?

- Vroeger waren er evenveel domkoppen, gewichtigdoeners, opscheppers en aankomende diktators als in uw dagen. Ook in het verleden werd je onderdrukt of uitgebuit. Maar wel met 'n belangrijk verschil: Je kende toen de man die opschepte, de baas speelde, je onderdukte enz. persoonlijk.

Hierdoor had je de mogelijkheid, je vanuit je eigen wijze van leven en denken daarbij enigszins aan te passen. Alles bleef nog een persoonlijke zaak. Nu is dit weggefallen. Volgens mij is het onpersoonlijk worden van de banden met de gemeenschap mede de oorzaak voor de vele misverstanden en de wonderlijke eisen in uw dagen.

De machten in uw tijd hebben geen gezicht meer. Mijn nostalgie en verzet hebben voornamelijk te maken met het steeds meer anoniem worden van de werkelijke machthebbers, die niet eens in politiek of anderszins optreden, maar vanuit de achtergrond uw lot bepalen en u juist daardoor een toenemend gevoel van machteloosheid geven.

Ik erken het goede van uw maatschappij, maar zie dat dit juist door de toenemende afstand tussen machthebber en volk langzaam en onhoudbaar in zijn tegendeel dreigt te verkeren.

Vandaar mijn benadering van de sociale gevoelens in uw dagen. Ik moet mijn bijdrage hiermede gaan beëindigen. U moet echter maar niet te pessimistisch zijn. De werkelijke veranderingen in deze tijd komen voort uit schijnbaar onbelangrijke subculturen in vele landen en zelfs zakenrijken.

Deze mensen worden vaak als zonderlingen uitgelachen, maar zij brengen denkbeelden onder de mensen, waardoor het mogelijk is, op de duur ook in het geheel van de wereld een begin te maken met de veranderingen, die werkelijk noodzakelijk zijn.

Waaraan ik, alvorens nu werkelijk te eindigen, nog het volgende zou willen toevoegen:

Er zijn omstandigheden te over, die bijdragen tot een steeds meer wederom aanvaarden van persoonlijke aansprakelijkheden en het vooral zelf dingen doen bij de mensen.

Dat het huidige systeem als een soort coulisse, als omraming van de werkelijke veranderingen, nog langere tijd schijnbaar gelijk blijft, is dus geen reden om te wanhopen.

De huidige staatsvormen met hun overbodigheden en belangrijkheden zullen het uiterlijke beeld van deze wereld nog lange jaren blijven beheersen. En dat is goed, al is het alleen maar, omdat de mensen niet in staat zijn een grote uiterlijke verandering op korte termijn zodanig te verwerken, dat zij hierdoor zelf bewuster worden en gelijktijdig

geen grote schade veroorzaken.

Ik geloof inderdaad, dat het beter zal gaan over enige tijd. Maar wanneer je actueel wilt zijn, moet je vooral naar het heden zien. En wanneer u mij de opmerking niet kwalijk neemt:

Uw moderne tijd lijkt in mijn ogen soms op een uitdragerij van achterhaalde idealen, die voorzien van wat prullige opsiersels u als het beeld van de toekomst worden voorgespiegeld. De mens van uw dagen zal in de nabije toekomst meer en meer zijn eigen weg moeten kiezen en zal zelf aan 'n werkelijke en bereikbare toekomst moeten gaan bouwen.

Ik dank U voor uw aandacht. Goeden avond.

(aanmerkelijk bekort)

-O-O-O-O-O-O-O-O-O-

Goeden avond vrienden.

In het eerste deel van de avond hebt U zich op niet altijd even bondige wijze met actuele zaken bezig gehouden. Het tweede deel van de avond is dan altijd aan meer geestelijke zaken gewijd.

Wanneer wij proberen iets van de geestelijke werkelijkheid in onszelf te vinden, worden wij vooral gekonfronteerd met de enorme variabiliteit daarvan:

Vandaag denk je de hemel te zijn, morgen meen je door een hellewereld te gaan en overmorgen zweef je boven de aarde en begin je geestelijk te werken voor degenen, die daar zijn achtergebleven.

Je denkt wijs te zijn en gaat voort in de richting die je reeds op aarde gevolgd hebt tot je ontdekt, dat eigenlijk veel van die wijsheid te onvolledig is.

Misschien dat je je in het begin toch specialiseert. Maar er komt altijd weer een ogenblik waarop je beseft, juist het kosmische geheel te moeten overzien.

Ik moet, zo weet je dan op eers, niet alleen de score van een enkel instrument in de kosmos kennen, maar moet proberen de gehele kosmische partituur onder ogen te krijgen.

Wanneer je op aarde bent zul je bewust of onbewust ook met dit alles reeds meewerken. Mensen die zoeken naar een eigen innerlijke waarheid worden vaak gekonfronteerd met flarden van een geestelijke werkelijkheid, waar zij toch reeds deel van uitmaken.

Mensen die zoeken naar een weg, die hen in staat stelt het Licht te ervaren, leven soms reeds in het licht zonder dit te beseffen. Zo wordt de zelferkenning in feite meer en meer een aanleiding tot de innerlijke beleving en vormt geen wezenlijk doel in zichzelf.

Leven op aarde betekent: de richting bepalen van je geestelijk beseffen, zonder dat je ook altijd in staat bent, dit laatste terug te brengen naar je stoffelijk bewustzijn.

De ongerijmdheid van hun innerlijke wereld is het, die de mensen ten zeerste pleegt te verwarren. O, er zijn systemen zoals het Zen, eens door een bodhisvata ontworpen, die men ook wel de boeda Dharma noemde.

Maar zelfs dit systeem is voor de redelijke mens niet veel meer dan een konfrontatie met het ondenkbare en het onmogelijke. De mens heeft nu eenmaal een bepaald wereldbeeld, bepaalde opvattingen en daaraan probeert hij alles te toetsen, zelfs zijn eigen innerlijk.

Hij beseft niet, dat de waarden, waarmee hij probeert zichzelf te meten slechts illusie zijn. Een groot deel van de menselijke wereld is illusie.

Zelfs het geestelijke streven terwijl je in de stofwereld leeft is voor een groot deel gebaseerd op illusies. Om dit echter te kunnen beseffen moet je al ver zijn doorgedrongen in de richting van de innerlijke waarheid.

In deze dagen hebben wij de opdracht u voortdurend weer te herinneren aan het licht, dat in U leeft. En niet voor niets. Want naarmate de maatstaven veranderen en de verwarring op de wereld groter dreigt te worden zal men anders steeds minder gaan beseffen, waarop men zich moet richten.

Zoek niet naar vormen, waardoor je je innerlijk zult kunnen erkennen, maar probeer het licht in jezelf te ervaren en dan vanuit dit licht te overzien, wat je wezenlijk bent.

Op die manier kun je loskomen uit ontstellend vele verwarringen. Op deze wijze kun je jezelf juist leren kennen en bovenal zul je ook leren, de krachten die in je leven te beseffen en beter leren, edezen te gebruiken.

Want het leven op aarde is niet doelloos of zinloos. Het is niet alleen maar een taak, zoals men wel beweert, een u opgelegd iets. Het leven op aarde is het vervullen van een innerlijke noodzaak, die geestelijk vooral voor je bestaat.

Het geheel van alles, wat je op aarde doormaakt en voor jezelf uitdenkt is in feite een pogen vorm te geven aan het onbekende waar je geestelijk zozeer naar verlangt.

Onze werkelijke kosmos en veelomvattende wereld is alle dingen tegelijk, ook wanneer wij niet in staat zijn, alle delen daarvan te samen en als een eenheid te overzien.

Geestelijk kun je het begin van de mensheid en het einde van die mensheid samentrekken tot 2 momenten, die slechts door een enkele schrede van elkander gescheiden zijn. Je kunt de tijd samenpersen totdat eeuwen niet meer betekenen dan een knip van de vingers, zoals je de tijd kunt rekken tot een enkele seconde je voor je gevoel de mogelijkheid biedt jarenlang door een stilstaande wereld te kruisen en alle details daarvan geheel in je op te nemen.

Want het concept van werkelijkheid is geestelijk geheel anders dan men in de stof kan beseffen. Juist daarom is het leven met zijn schijnbaar vaste waarden voor het ik soms zo belangrijk.

Maar de belangrijkheid komt ook dan voort uit hetgeen er in u leeft. Uw licht, uw kracht, uw werkelijkheidsbesef spelen een rol, ook al zijn dezen u eens door de Schepper als mogelijkheid gegeven. Uw bezieling, uw kern en gelijktijdig uw geestelijke werkelijkheid liggen aan de bron van alle gebeuren en erkennen, zelfs op aarde.

Wanneer je je dan bezig houdt met actuele onderwerpen, zo lijkt het, of men aan dit alles voorbij zou willen gaan. Maar alles is te herleiden tot jezelf.

Dat lijkt onrechtvaardig. Want je begrijpt soms niet, waarom de dingen in je leven gebeuren, waarom het niet anders is gegaan. Maar toch ben jij het wel degelijk zelf, die eigen besefte ik in de richting van belevingen dwingt, waardoor belevingen onvermijdelijk worden en noodsituaties ontstaan, conflicten en problemen.

Zoals het vaak het eigen werkelijk ik is, dat kiest voor de pijn of de vreugde, die op aarde je deel kunnen zijn. Iets, wat voor een mens moeilijk te overwerken zal zijn naar ik vrees.

Maar innerlijk bestaat een kennis omtrent dit alles. Ook al kunt u, in uzelve doordringende, de werkelijkheid van uw stoffelijk morgen nog niet geheel overzien, zo zult u door het aanvaarden van uw innerlijke waarden tenminste reeds nu de zinrijkheid van het heden leren begrijpen.

U kunt de ontwikkelingen dan zien, die uw stoffelijke leven reeds mogelijk heeft gemaakt en mogelijk ook de geestelijke betekenis reeds leren kennen, die uw aardse bestaan ook nu reeds voor uw ware ik gekregen heeft.

Voor de mens schijnt zijn wereld vaak vol van verwarring. Maar die verwardheid komt voort uit het feit, dat hij de kern niet kent, de werkelijke betekenissen nog niet kan beleven, die voor hem in alle stoffelijke ervaringen gelegen zijn en te vinden zijn ook in alle pogingen tot geestelijk streven.

Een mens kun je alleen maar zeggen: Leef, zoals je voelt, dat het juist is. Werk naar je beste vermogen. Schep vanuit jezelf schoonheid zover je dit maar mogelijk is en probeer begrip voor steeds meer te vinden, zodat je meer en meer de werkelijke feiten en hun betekenis in je wereld kunt leren doorgronden.

Daar begint de wijsheid, maar bovenal geldt: Leer het leven zelf en alles, wat het met zich brengt, ondanks alle verschijnselen steeds lief te hebben. Ondanks alles dus.

Het zijn deze drie wegen en waarden, die te samen de mens een verlossing brengen en hem voeren tot inzicht en het bereiken van de innerlijke kern.

Men heeft wel eens gezegd "een mens alleen is maar niets". Mogelijk is dit waar. Maar de gehele mensheid doet mij wel eens denken aan een pyramide, die opgebouwd is uit blikjes met een ingeblikt product.

Want wat is de waarde en betekenis van een enkel blikje, indien je die vergelijkt met de gehele stapel? Niets. Maar haal een enkel blikje van zijn lage plaats en de gehele pyramide kan niet meer blijven staan.

Dat is mijn beeld voor de mens te midden van de mensheid. Het moge schijnen, dat wij onbelangrijk zijn. Maar door hetgeen wij zijn en doen, zowel stoffelijk als geestelijk, maken wij al het andere mogelijk.

De mensheid is een pyramide, die ineenvaalt, wanneer er ook maar een enkele factor uit wordt weggenomen. De schepping is een volmaaktheid, maar zal dit nooit kunnen zijn, wanneer ook maar het geringste deel er aan zou ontbreken.

Onthoudt dit, want het kan u een troost zijn. Al weet je niet alles en begrijp je niet alles, al aarzel je soms, het licht dat er in je leeft te aanvaarden. Je bent nodig. Nodig met al wat je bent, met alle kwalen en vreugden, met alle problemen en alle problemen ook, die je voor anderen vormt.

Alleen door bewust steeds intenser waar te maken wat je bent binnen het geheel van de geestelijke mensheid, kun je de uiting in de stof soms een glimp van kosmische harmonie meegeven. Want deze harmonie omvat het geheel en wanneer je het geheel aanvoelt, hoe zwak dan ook, ontleen je daaraan de volle tonaliteit van zijn, waardoor alle klanken en gebeurtenissen rond je steeds meer kunnen versmelten tot één werkelijkheid die een grotere schoonheid omvat dan een van de factoren op zich zelfs maar zou kunnen aanduiden.

Men zegt; het is de genade van God, die ons doet leven. Ik zeg U, dat het de kracht en genade van God is, die uw bestaan vormt en is. Mensen zeggen: eens zal God ons verlossen. Ik echter zeg U: God is in U. Besef dit en de verlossing is vanzelfsprekend.

Mensen zeggen: Er is een weg, die wij moeten gaan. Ik zeg U: U bent zelf de weg die U moet gaan. Want niet in de wereld buiten u, maar in uzelve zult u zover moeten komen, dat het onbelangrijke versmelt met het belangrijke en U uzelf als een konkrete en volledige eenheid kunt aanvaarden.

Goeden avond (enigszins bekort)

d.d. 21 september 1979